HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

[א]היו עליה טיפי דמים למטה וטיפי דמים למעלה תולה (א)בעליון עד כגריס מאי לאו כגריס מלמטה לא כגריס מלמעלה איתמר נמצא עליה כגריס ועוד ואותו עוד רצופה בו מאכולת ר' חנינא אומר טמאה ר' ינאי אומר [ב]טהורה רבי חנינא אומר טמאה כי תליא בכגריס בכגריס ועוד לא תליא רבי ינאי אומר טהורה הני מילי היכא דלא רצופה בו מאכולת אבל היכא דרצופה בו מאכולת מוכחא מילתא דהאי ועוד דם מאכולת הוא פש ליה כגריס כיון דבעלמא תליא הכא נמי תליא בעי רבי ירמיה נתעסקה בכגריס ונמצא עליה בכגריס ועוד מהו תבעי לר' חנינא תבעי לר' ינאי תבעי לר' חנינא עד כאן לא קאמר ר' חנינא התם טמאה אלא דלא נתעסקה אבל הכא דנתעסקה [ג]תליא או דלמא אפילו לרבי ינאי דאמר טהורה הני מילי היכא דרצופה בו מאכולת אבל היכא דאין רצופה בו מאכולת לא תליא תא שמע [ד]נתעסקה באדום אין תולה בה שחור במועט אין תולה בו מרובה היכי דמי לאו כי האי גוונא לא [ה]כגון דנתעסקה בכגריס ונמצא עליה שני גריסין ועוד אי הכי מאי למימרא מהו דתימא שקול כגריס צפור שדי בי מצעי זיל הכא ליכא שיעורא זיל הכא ליכא שיעורא קמ"ל אמר רבא נמצא עליה מין אחד תולה בו כמה מינין מיתיבי נתעסקה באדום אין תולה בו שחור נתעסקה שאני איכא דאמרי אמר רבא נתעסקה במין אחד תולה בו כמה מינין מיתיבי נתעסקה באדום אין תולה בו שחור כי קאמר רבא [ו]דאתעסקה בתרנגולת דאית בה כמה מיני דמא: מעשה באשה [וכו']: והתניא לא אמרו חכמים את הדבר להקל אלא להחמיר אמר רבינא לא להקל על דברי תורה אלא להחמיר על דברי תורה [ז]וכתמים עצמן דרבנן: עד שהוא נתון: איבעיא להו מי פליגי רבנן עליה דר"א ברבי צדוק או לא תא שמע [ח]כתם ארוך מצטרף [ט]טפין טפין אין מצטרפין מני אי רבי אליעזר בר' צדוק למה לי צירוף האמר משוך כל שהוא טמא אלא לאו רבנן שמע מינה פליגי לא לעולם ר' אליעזר ברבי צדוק וכי אמר רבי אליעזר ברבי צדוק בעד אבל בכתם לא ת"ש דאמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי אליעזר ברבי צדוק [י]הלכה מכלל דפליגי שמע מינה:

הדרן עלך הרואה כתם

טיפי דמים למטה. כלומר קטנים: למעלה. גדולים: כגריס מלמטה. (א) בפחות מכגריס ותלינן: נמצא עליה כגריס ועוד. דהלכתא כרב חסדא דמיקל: כיון דבעלמא. היכא דליכא ועוד תליא כגריס במאכולת השתא נמי תליא האי גריס במאכולת אחרינא: נתעסקה בכגריס. דם צפור או קילור: אבל הכא דנתעסקה תליא. כגריס בדם צפור ועוד דם מאכולת הוה: מאי למימרא. הא אפילו תליא כגריס בצפור אכתי פש ליה גריס ועוד: מהו דתימא שקול כגריס דם צפור ושדי בי מצעי: נמצא עליה מין אחד. מדבר הדומה לכתם כגון קילור או שרף ואחר כך מצאה על חלוקה כתם אפי' אין מראיתו דומה לאותו המין תולה בו: נתעסקה שאני. דכיון דנתעסקה במין אדום היכי תלינן ביה כתם שחור אבל נמצא עליה מין אדום תולה בה כתם שחור דאמרינן כי היכי דניתן[ג] עליה האי מין בדלא ידעה הכי נמי הוה עלה מינא אחרינא ולא ידעה: לא להקל על דברי תורה. האי דגזור רבנן בכתמים להחמיר על ד"ת שלא להקל בנדה גמורה ומיהו כתמים עצמן דרבנן ואזלינן בהן לקולא ותלינן בכל מידי: כתם ארוך מצטרף. לכגריס ועוד: משוך כל דהו טמא. דכיון דאמר משוך מגופה אתי ובמשיכה תליא טעמא אפילו בחרדל טמא: לעולם. אפי' לרבי אליעזר בעי צירוף: וכי אמר רבי אליעזר. משוך ודאי מגופה אתא: בעד. שבודקת בו: אבל בכתם. שעל חלוקה כגריס ועוד בעינן:

הדרן עלך הרואה כתם

היו בה טיפי דמים למטה וטיפי דמים למעלה תלינן בעליון עד כגריס. פ"ה למטה קטנים למעלה גדולים תלינן בעליון הגדול בדם מאכולת עד כגריס מאי לאו עד כגריס כלמטה (ב) בפחות מכגריס לא כלמעלה ביותר מכגריס וזהו תימה אמאי נקט למעלה ולמטה הוה ליה למנקט גדולים וקטנים ועוד היכי משמע ליה כלמטה מאי אולמיה ממתניתין ועוד דלא הוה ליה למנקט כלמעלה וכלמטה דהוה ליה למימר כפחות מכגריס ויותר מכגריס לישנא דנקט עד הכא ונראה לי דה"פ למטה למטה מן החגור למעלה למעלה מן החגור תולה בעליון אותו שלמטה נתלה בעליון [ד]דשמא כמו שעליון מעלמא אתי תחתון נמי מעלמא אתי (ג) ועוד כגריס נתלה בו וקאמר מאי לאו כגריס למטה דעד כגריס דקתני איירי שהתחתון עד כגריס תולה בעליון שממקום שבא העליון בא התחתון מכלל דאי לאו עליון מטמינן ליה ולא תלינן בדם מאכולת אלמא כגריס כיותר מכגריס ומשני לא כגריס ולמעלה כלומר תולה תחתון בעליון כשהעליון עד כגריס ולמעלה למטה קחשיב כשהעליון ג' גריסין או שני גריסין עד כגריס שאז אין אנו תולין עליון בדם מאכולת אלא מעלמא אתי אז נתלה בו התחתון ומיירי כשתחתון יותר מכגריס אבל אם היה העליון כגריס אז לא יהיה התחתון טהור שאין רגלים לדבר דאתא דם זה מעלמא שהרי העליון יש לתלותו בדם מאכולת:

נתעסקה בכגריס ומצאה עליה כגריס ועוד. אור"י הוא הדין נתעסקה בפחות מכגריס ונמצא עליה כגריס ועוד דבכלל בעיא זו דאין לומר דהא פשיטא ליה דאינה תולה אפי' לרבי ינאי דא"כ כי פשיט לקמן מאי לאו בכה"ג לוקמה בשנתעסקה בפחות מכגריס דפשיטא ליה דאינה תולה אלא ודאי בכל ענין בעי: נמצא עליה מין אחד. פ"ה מדבר הדומה לכתם כגון שרף או קילור דהא ודאי מעלמא אתא תולה בו כמה מיני כתמים ואינה מכרת אם דם היא ור"י מפרש נמצא שמצאה מין אחד למעלה מן החגור תולה בו כמה מינים שלמטה מן החגור משום שכמו שהעליון ודאי מעלמא אתא כך נאמר בתחתון דמעלמא אתא:

הדרן עלך הרואה כתם

מסורת הש"ס

א) ס"א עליון, ב) [שבת קו: וש"נ], ג) בס"א: דניתז, ד) גי' מהר"מ דאמרי' כמו וכו',

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כגריס מלמטה כפחות: (ב) תוס' ד"ה היו וכו' כלמטה כפחות מכגרי' לא כלמעלה כיותר מכגריס: (ג) בא"ד מעלמא אתי ועד כגריס כו' כגריס מלמטה דעד כו' כיותר מכגריס ומשני לא כגריס מלמעלה:

תוס' הרא"ש

טיפי דמים למטה. פרש"י טיפין קטנים ולמעלה היינו טיפין גדולים ופריך מאי לאו כגריס כלמטה אלמא עד ולא עד בכלל. ולא נהירא פי' שפי' טיפי למעלה גדולים (טיפה) ולמטה קטנים. ותו מאי אולמא הך ברייתא ממתני' דקתני עד כמה היא תולה עד כגריס ופליגי באי עד ועד בכלל או לא ומפרש ר"ת טיפי דמים למטה מן החגור וטיפי דמים למעלה מן החגור תולה התחתון בעליון עד כגריס כלומר כמו שבא העליון ממקום אחר ולא מגופה כך אנו תולין שבא התחתון ממקום אחר: מאי לאו כגריס דלמטה. ה"ג בספרים ישנים וה"פ מאי לאו שיתלו הגריס שהוא למטה בכתם העליון לומר שבא מעלמא א"כ אי לאו עליון ה"א כגריס שהוא למטה מגופה אתאי אלמא עד ולא עד בכלל ומשני כגריס דלמעלה. כלומר הכתם התחתון יתלו בעליון לומר מעלמא אתאי עד כגריס אם העליון הוא גדול כג' גריסין או ב' גריסין עד כגריס אבל אם כתם העליון אינו אלא כגריס אימור דם מאכולת הוא ולא תלינן כתם התחתון שהוא גדול יותר מכגריס העליון. והכי מוכח בתוספתא דקתני היו עליה שני כתמים אחד למעלה ואחד למטה אע"פ שהתחתון גדול והעליון קטן תולין התחתון עד כגריס שאני אומר ממקום שבא העליון בא התחתון: היו עליה כגריס ועוד. ובאותו ועוד רצופה בו מאכולת. נראה לי דהה"נ אם היו עליה כשני גריסין לר' ינאי טהורה כיון דכי

עין משפט נר מצוה

כח א (מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה) סמג לאוין קיא טוש"ע יו"ד סי' קצ סעי' יז:

כט ב מיי' שם הל' כג סמג שם טוש"ע שם סעי' כח:

ל ג מיי' שם הל' כו טוש"ע שם סעי' כו:

לא ד מיי' שם הל' כז טוש"ע שם סעי' כג:

לב ה מיי' שם הל' כו טוש"ע שם סעי' כו:

לג ו מיי' שם הל' כז טוש"ע שם סעי' כד:

לד ז מיי' שם הל"ב טוש"ע שם סעי' א:

לה ח מיי' שם הל"ו טוש"ע שם סעי' ה:

לו ט מיי' שם הל"ז טוש"ע שם סעי' ח:

תוס' הרא"ש (המשך)

מדלת כגריס של מאכולת לא נשאר בו גריס ועוד והא דנקט כגריס ועוד לרבותא דר' חנינא נקטי' דאפי' בהכי מטמאה: נתעסקה בכגריס ונמצא עליה בכגריס ועוד. נ"ל דהה"נ אם נמצא עליה כשני גריסין מיבעיא ליה אי מטמיא לה והא דנקט כגריס ועוד משום דאפי' בכה"ג מספקא ליה דילמא טמאה וה"ה דהוה מצי למיבעי נתעסקה בפחות מכגריס ונמצא עליו כגריס ועוד דאי בהא פשיטא ליה שאינה תולה א"כ לקמן לוקי כה"ג נתעסקה במועט אין תולה בו מרובה. נמצא עליה מין אחד תולה בו מינין הרבה. וכגון שאותו המין אין לספק בכתם כגון שהוא למעלה מן החגור: ת"ש כתם ארוך מצטרף. לפי מה שרוצה לפשוט מכאן דפליגי לא משמע ליה שיהא שום חילוק בין כתם לעד. ולר' אליעזר בן צדוק משוך כל שהוא טמא אפי' על חלוקה או על גבי הסדין. ולכאורה דשמעתין משמע דכי מסיק דפליגי רבנן עליה מההיא דשמואל היינו כדבעינן למימר השתא וזו הוא חומרא גדולה אם נטמא כתם משוך בכל שהוא דהא פסקינן הילכתא כר' אליעזר ונראה לפרש דהך שינוייא דשני כי קאמר ר' אליעזר בר צדוק בעד אבל בכתם לא קיימא אף לפי המסקנא וכן משמע לשון התוספתא דקתני משוך טמא מפני דם הקינוח: סליק פרק הרואה כתם בס"ד